BISBAT DE TORTOSA

ESTATUTS DE L'ARXIPRESTE I DE L'ARXIPRESTAT DE LA DIÒCESI DE TORTOSA

INTRODUCCIÓ

Cada vegada més, creix la necessitat d'un treball pastoral coordinat i enriquit amb l'aportació de diverses experiències. L'Arxiprestat és un àmbit fonamental per promoure aquesta pastoral que tracta d'unir esforços dins del respecte a la diversitat de situacions parroquials. El Concili Vaticà II, en el número 30 del Decret *Christus Dominus*, assenyala la necessitat que hi hagi col·laboració entre tots els qui tenen responsabilitat en l'activitat pastoral en un territori determinat. En aquest sentit, els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense (CET), seguint les indicacions del Concili Provincial, varen aprovar un *Directori de l'Arxiprestat*, un document que tracta de fonamentar i desenvolupar l'abast d'aquesta unitat d'acció pastoral. En ell es troben indicacions concretes a tenir en compte a l'hora de promoure i organitzar la vida de l'Arxiprestat. Tot i això, en el *Directori* es recomana que cada Arxiprestat tingui unes orientacions pròpies, recomanació que la Diòcesi de Tortosa compleix publicant aquests Estatuts, els quals s'han de llegir en el context del *Directori* de la CET i de les normes i orientacions del Codi de Dret Canònic.

La configuració dels arxiprestats demana de tots nosaltres, particularment dels pastors, una voluntat decidida de cooperació i també de coratge per impulsar algunes accions en bé del conjunt de les parròquies, que puguem compartir entre tots.

També demana la implicació cada vegada més decidida dels laics i membres de vida consagrada en l'acció pastoral i en els òrgans sinodals de consell. Serà necessari impulsar dins dels arxiprestats equips pastorals que impulsin algunes de les accions que conjuntament s'han decidit com a necessàries. Aquests equips tenen una missió vinculada a l'acció pastoral i, per tant, han de dur endavant les decisions que conjuntament s'han pres. Convindria comptar en els arxiprestats, juntament amb la reunió ordinària dels mossens, amb un Consell Pastoral Arxiprestal que, amb representació de laics de totes les parròquies, de membres de vida consagrada i dels mossens, sigui l'òrgan sinodal de consell per a una pastoral més unitària i per respondre als nous reptes que van sorgint en la vida de les parròquies. En aquest consell també han d'estar representats aquells moviments i associacions que tinguin una presència en l'Arxiprestat.

I- NATURALESA I FINALITAT DE L'ARXIPRESTAT

Article 1

La institució dels arxiprestats té la finalitat que els rectors i els altres preveres encarregats de la pastoral d'un mateix territori, amb l'ajuda de l'Arxipreste, formin una secció del presbiteri diocesà per la qual es coordini i s'incrementi tota l'activitat pastoral d'aquest territori. L'ofici d'Arxipreste entès en aquest sentit té un caràcter fonamentalment pastoral, no únicament jurídic i administratiu, sinó també animador del presbiteri local i coordinador de la pastoral de conjunt.

Article 2

L'Arxiprestat és un conjunt de vàries parròquies veïnes, afins en la seva situació sòcio-eclesial, que té com a fi promoure la pastoral en el respectiu sector de la Diòcesi, amb la finalitat de realitzar millor el ministeri en benefici dels fidels i facilitar la cura pastoral mitjançant activitats comunes (Cf. C. 374, 2); és signe i realització de la íntima unitat i col·legialitat sacerdotal i un instrument per a l'aplicació en la Diòcesi dels principis de complementarietat, subsidiarietat i justa distribució dels ministeris (Cf. C. 374,2; PO8).

Article 3

L'Arxiprestat és una estructura eclesial intermèdia que té com a funció realitzar una coordinació pastoral unitària entre les parròquies d'un determinat territori. L'Arxiprestat esdevé un instrument idoni per afavorir la sintonia espiritual i la unitat d'acció entre les parròquies que el configuren. D'aquesta manera desenvolupa més concretament la dinàmica de comunió i missió que caracteritza la vida de l'Església dintre de la unitat orgànica de la pastoral diocesana.

Article 4

La unitat de l'acció pastoral s'assolirà a mesura que l'Arxiprestat sigui una escola de pregària i de formació, una llar on es visqui la fraternitat i un taller de programació pastoral. L'equip de l'Arxiprestat serà més viu en la mesura que cada mossèn pugui assolir la seva missió pròpia en la seva parròquia, juntament amb els laics col·laboradors i/o membres de vida consagrada.

II- CONSTITUCIÓ DE L'ARXIPRESTAT

Article 5

L'Arxiprestat respon a una realitat sociològica que demana una pastoral coordinada, amb la conseqüent participació corresponsable de tots els seus membres i valent-se dels organismes més oportuns de participació i d'acció pastoral.

Article 6

La demarcació arxiprestal no ha de ser tan rígida que no permeti una oportuna modificació si les raons pastorals ho exigeixen. Tant la modificació com la possible constitució o

supressió d'un Arxiprestat és competència del Bisbe, escoltant els arxiprestes i el Consell Presbiteral.
La denominació de l'Arxiprestat no està vinculada a una determinada parròquia; per tant, l'Arxiprestat de nova creació pot ser designat per un nom que no sigui de parròquia o població.

III- FINALITATS DE L'ARXIPRESTAT

Article 7

Les finalitats de l'Arxiprestat són:

1. Fomentar la vida espiritual dels agents de pastoral, especialment dels mossens, la seva formació permanent, la fraternitat i l'ajuda mútua.
2. Ajudar i recolzar a les parròquies en el seu procés de renovació espiritual i pastoral.
3. Promoure les directrius pastorals diocesanes i la seva execució.
4. Impulsar iniciatives pastorals conjuntes per a les situacions i problemes més significatius que afecten a les parròquies de l'Arxiprestat, com per exemple: la catequesi sacramental, la formació d'agents de pastoral, l'elaboració de subsidis pastorals i la col·laboració en "temps litúrgics forts", com l'Advent, Quaresma, Pasqua, festes patronals, etc.

IV- MISSIÓ DELS PREVERES, DIAQUES, MEMBRES DE VIDA CONSAGRADA I LAICS EN L'ARXIPRESTAT

Article 8

L'Arxipreste ha d'impulsar i coordinar l'acció pastoral en la que participen els preveres, diaques, membres de vida consagrada i laics.

Article 9

Tot prevere se sentirà convidat, animat i urgit a participar en les trobades de l'Arxiprestat perquè són:

- lloc privilegiat de pregària comunitària,
- marc necessari de formació,
- espai de fraternitat i comunió amb els altres preveres en l'acció pastoral encomanada,
- àmbit de col·laboració en el treball pastoral per compartir, revisar i avaluar i fixar les propostes pastorals.

Article 10

Els membres de vida consagrada s'inseriran en la vida pastoral de l'Arxiprestat des de la fidelitat als propis carismes i a l'evangelització dels ambients. Alguns representants d'ells podran formar part del Consell Pastoral Arxiprestal i dels altres equips de pastoral.

Article 11
Els laics participaran activament en les activitats de l'Arxiprestat i en els treballs pastorals. Alguns representants d'ells podran formar part del Consell Pastoral Arxiprestal.

V- L'OFICI D'ARXIPRESTE

Article 12

"L'Arxipreste, anomenat també degà, vicari forà o d'alguna altra manera, és un sacerdot posat al davant d'un Arxiprestat" (C. 553,1).

Article 13

L'Arxipreste exerceix un ofici pastoral d'índole supra parroquial, com a col·laborador immediat del Sr. Bisbe en la coordinació de l'acció pastoral en aquell territori i en comunió amb la pastoral diocesana, pot estar investit pel Sr. Bisbe de les facultats que li atorgui, no té jurisdicció vers els fidels de les parròquies que no té pròpiament encomanades, ni és el delegat d'un Arxiprestat davant del Bisbe, al contrari, és un representant del Bisbe davant el seu Arxiprestat.

Article 14

"L'Arxipreste és nomenat pel Bisbe diocesà, després d'haver escoltat, segons el seu prudent judici, els sacerdots que exerceixen el ministeri en l'Arxiprestat de què es tracta" (C. 553, 2) *"Per a l'ofici d'Arxipreste, que no està lligat a l'ofici de rector d'una parròquia determinada, el Bisbe ha d'elegir aquell sacerdot que, tenint en compte les circumstàncies de lloc i temps, consideri idoni"* (C. 554,1) *"L'Arxipreste ha de ser nomenat per un temps determinat, establert pel dret particular* C. 554,2), concretament a la nostra Diòcesi de Tortosa per un període de tres anys. Cessarà com Arxipreste al final del trienni -encara que podrà tornar a ser reelegit- o quan sigui destinat a un altre Arxiprestat.

Article 15

"El Bisbe diocesà, segons el seu prudent albir, pot remoure lliurement del seu ofici l'Arxipreste, per una causa justa" (C. 554,3)

VI- FUNCIONS DE L'ARXIPRESTE

Article 16

L'Arxipreste, a més de les facultats que el dret particular li atorgui legítimament, té l'obligació i el dret de (Cf. C. 555,1):

1. Promoure i coordinar l'activitat comuna a l'Arxiprestat;
2. Vetllar perquè els sacerdots de la seva demarcació arxiprestal menin una vida conforme al seu propi estat i compleixin diligentment els seus deures;
3. Procurar que les funcions religioses siguin celebrades segons les prescripcions de la sagrada litúrgia, a fi que la bellesa i l'esplendor de les esglésies i dels sagrats utensilis, sobretot en la celebració de l'Eucaristia i en la guarda del Santíssim Sagrament, sigui observada acuradament; que els llibres parroquials estiguin correctament omplerts i degudament guardats i que els béns eclesiàstics siguin administrats amb tota atenció, i que la casa parroquial sigui conservada amb la deguda diligència;

En l'Arxiprestat que té confiat, l'Arxipreste ha de:

1. Animar els seus germans mossens per tal que compleixin el seus deures, procurant que assisteixin als recessos i reunions de formació teològica i pastoral;
2. Sostenir i fomentar la fraternitat sacerdotal, tenint una especial sol·licitud i atenció amb els preveres de l'Arxiprestat, fent un servei humil, sent company, creant una bona relació que faci possible compartir les il·lusions i les dificultats, i també vetllant pels problemes humans, sobretot de salut;
3. Visitar les parròquies de la seva demarcació arxiprestal segons el que el Bisbe diocesà hagi determinat. Participarà en la Visita Pastoral de les parròquies de l'Arxiprestat, tant en la preparació com en la celebració i en la realització posterior de les normes i disposicions que se'n deriven.
4. Procurar conèixer bé la realitat eclesial del territori, fent que es promoguin aquelles accions pastorals que puguin ser realitzades conjuntament amb més eficàcia i com a mostra de comunió, com poden ser: equips de formació de catequistes, Càritas, jovent, pastoral prematrimonial i familiar, litúrgia, pastoral de la salut, etc. Es coordinarà amb les Delegacions i Moviments diocesans;
5. Presidir el Consell Pastoral Arxiprestal i vetllar pel seu funcionament sempre que existeixi;
6. Impulsar la formació permanent dels agents de pastoral;
7. Vetllar per les celebracions dominicals en les parròquies sense prevere;
8. Coordinar l'horari de les celebracions en els pobles amb més d'una parròquia o parròquies limítrofes;

Article 17

Els arxiprestes formaran part del Consell Episcopal segons la disposició del C. 555 on afirma, que a més de les obligacions i drets que tenen, el Sr. Bisbe, segons el Dret Particular, els pot atorgar legítimament altres facultats. A la nostra Diòcesi de Tortosa aquestes altres facultats consisteixen en que els arxiprestes són membres del Consell Episcopal.

VII- RELACIONS DE L'ARXIPRESTE AMB EL BISBE, PREVERES, DIAQUES, MEMBRES DE VIDA CONSAGRADA I LAICS

Article 18

Serà portaveu davant el Bisbe d'alguna situació especial dels preveres i diaques, sobretot de salut, i de l'activitat pastoral del seu Arxiprestat.

Article 19

Amb els preveres i diaques ha d'encoratjar-los a la formació, la pregària i el treball pastoral, fomentar la vida en equip, i programar les degudes suplències per vacances, sortides pastorals o per malaltia.

Article 20

Amb els membres de vida de consagrada i amb els laics, tindrà cura d'integrar-los en les tasques adients de la marxa pastoral de l'Arxiprestat, sense menystenir el paper que els correspongui a les seves parròquies.

VIII- REUNIONS ARXIPRESTALS DE PREVERES

Article 21

L'arxipreste convocarà les reunions de preveres del seu Arxiprestat, per afavorir el mutu coneixement i formació. A ell correspon elaborar l'ordre del dia i presidir la reunió. Es nomenarà un secretari de reunions, que tindrà cura i redactarà les actes i els acords presos.

Article 22

Una vegada al mes, almenys, hi haurà reunió d'Arxiprestat dedicada especialment a la formació i espiritualitat. També es convocaran reunions entre aquells mossens que necessiten una millor coordinació de la seva acció pastoral per raons de proximitat o d'altres objectius pastorals. Finalment, si cal, es crearan comissions pastorals, com ara per la formació de catequistes, Càritas, acció missionera... L'Arxipreste informarà en les reunions sobre les directrius diocesanes, per aplicar-les en el seu Arxiprestat.

IX- CESAMENT DE L'ARXIPRESTE

Article 23

L'Arxipreste cessa en el seu ofici pel transcurs del temps prefixat, és a dir als tres anys del seu nomenament, o bé per trasllat a un altre Arxiprestat, per remoció o per renúncia acceptada pel Sr. Bisbe; però no cessa al quedar vacant la Seu. Quan un Arxipreste cessa en el seu ofici sense haver acabat el seu període, el nou Arxipreste designat acabarà el període del seu antecessor.

X- CLAUSULA FINAL

Article 24

Aquests Estatuts, seran d'aplicació pels nomenaments dels nous arxiprestes, a partir del dia de la signatura del Decret de modificació, sense perjudici de la data de la seva publicació en el Butlletí Oficial del Bisbat.